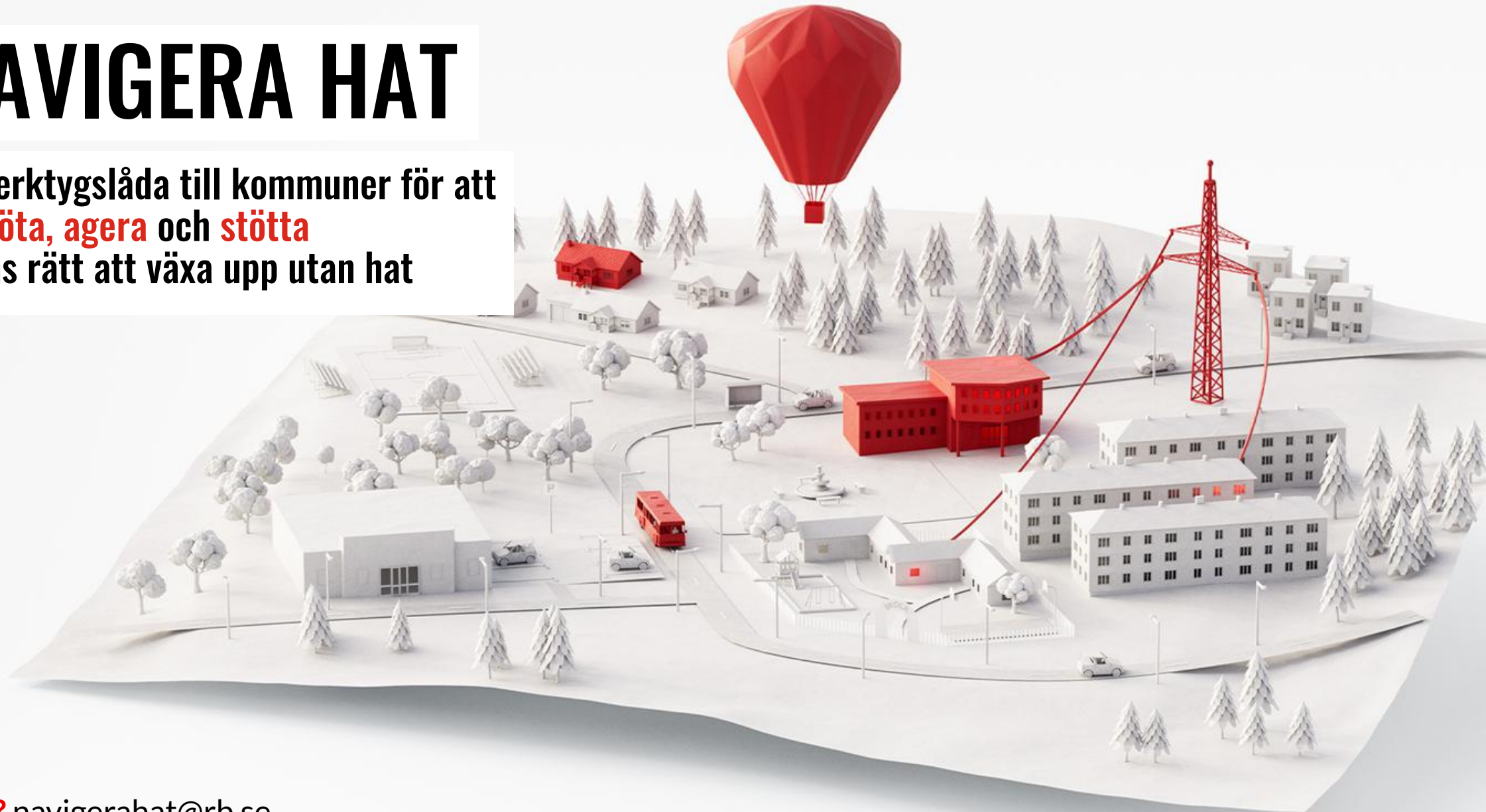

NAVIGERA HAT

En verktygslåda till kommuner för att **bemöta, agera och stötta** barns rätt att växa upp utan hat

Frågor? navigerahat@rb.se

Varje dag gör vi världen lite bättre för barn.

- Bakgrund till projektet
- Kunskapspass och samtalsträning
- Mentorskapshandboken

PAUS (10 min)

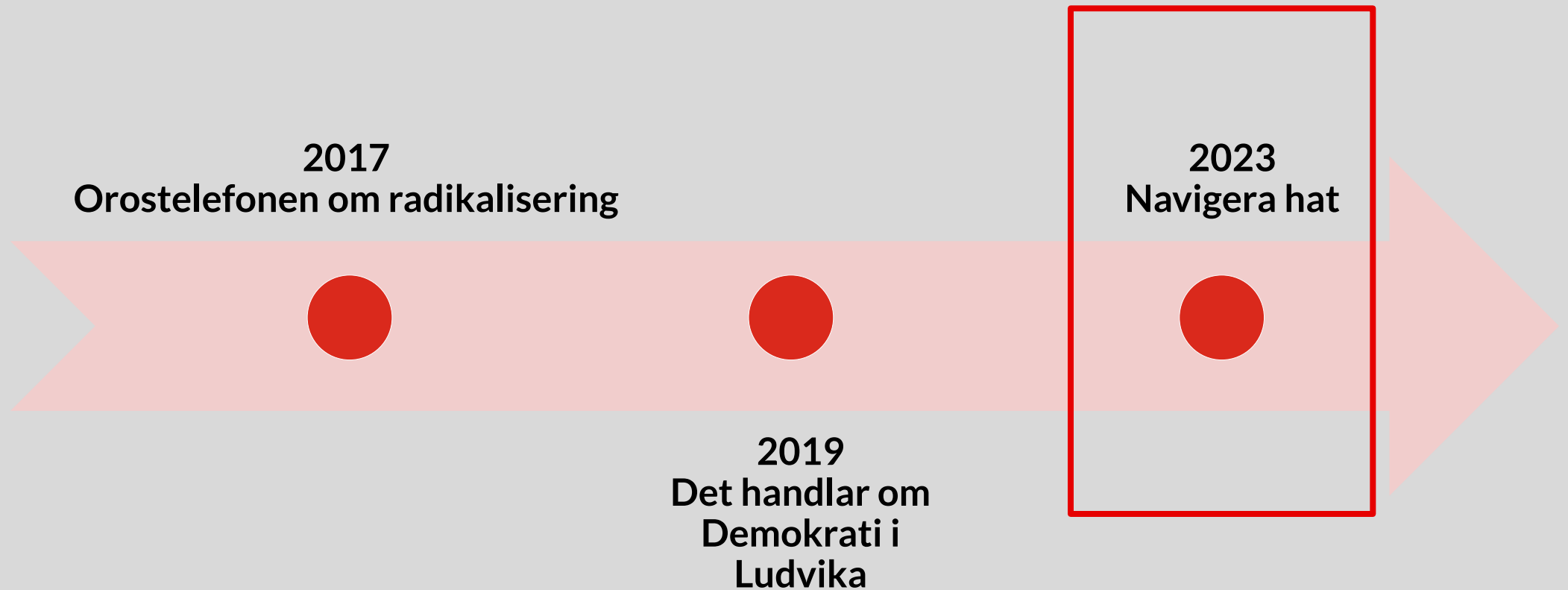
- Anhörigstöd
- Radikaliserade hemmiljöer

PAUS (10 min)

- Demokratilabb
- Vägen framåt

Varje dag gör vi världen lite bättre för barn.

BARNES RÄTT ATT **VÄXA UPP UTAN HAT** – SEDAN 2017

Varje dag gör vi världen lite bättre för barn.

Våldsbejakade extremism

Ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier och miljöer som stödjer, uppmuntrar eller använder våld för att försöka förändra samhället eller driva fram sina politiska idéer.

Samarbetspartners

Projektledare
Lisa & Maria

Ludvika kommun

Forshaga kommun

Rädda Barnen Rådgivare VBE

Länsstyrelsen Dalarna

Rädda Barnen kommunikatör

Center mot våldsbejakande extremism (CVE)

Rädda Barnen
socioonom och psykoterapeut

Högskolan Dalarna

Avhopparverksamhet

Agera Värmland

Varje dag gör vi världen lite bättre för barn.

NAVIGERA HAT

En verktygslåda till kommuner för att **bemöta, agera och stötta** barns rätt att växa upp utan hat

Kunskapspass & samtalsträning

-> Skolpersonal

KUNSKAPSPASS OCH SAMTALSTRÄNING

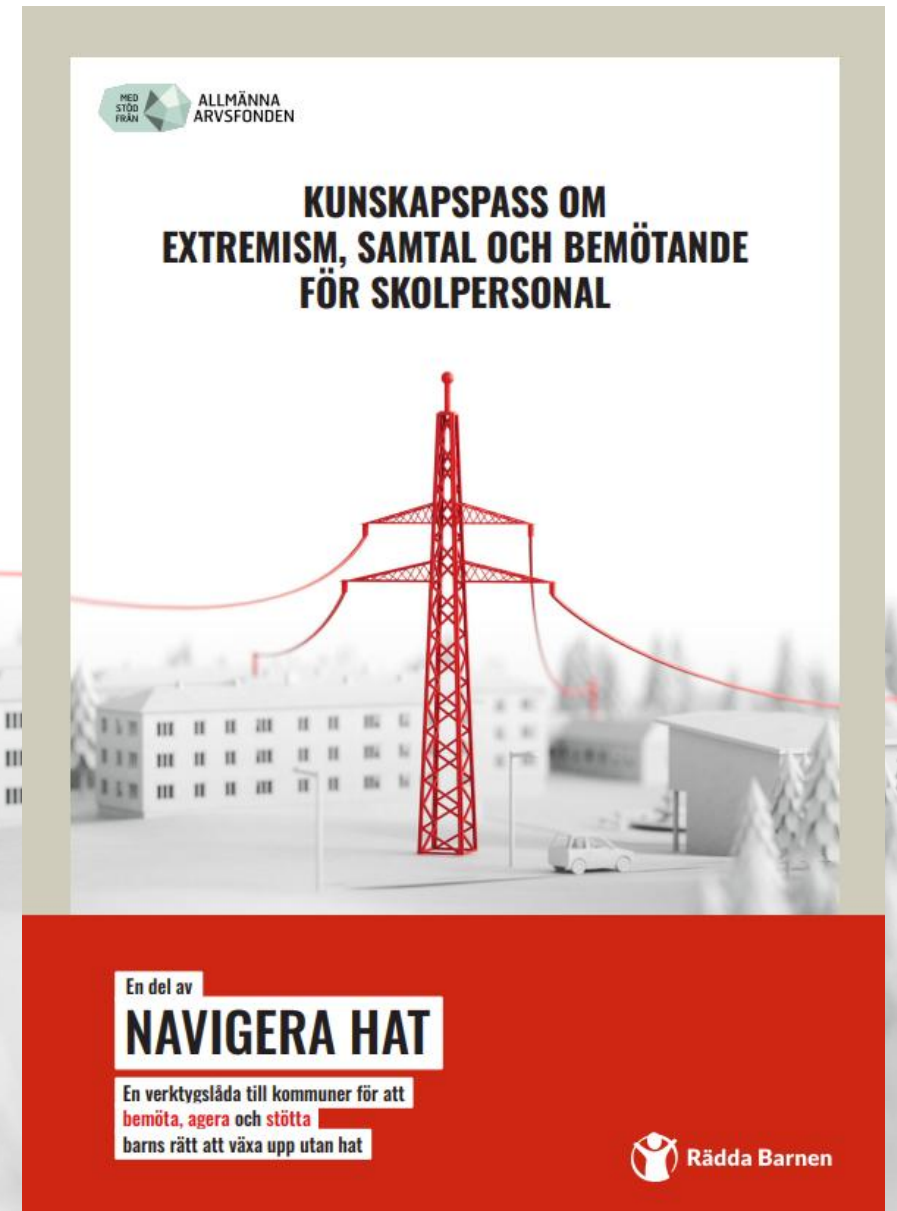
Tre delar:

1. Kunskapspass - om extremism, samtal och bemötande
2. Samtalsträningsverktyg
3. Gruppdiskussion

1. KUNSKAPSPASS

- Våldsbejakande extremism i barnens värld
- Barns psykologiska behov
- Att bemöta och stödja elever som radikaliseras
- Det svåra samtalet – tips inför, under och efter

INFÖR SAMTALET

Ditt känslotillstånd

Tid

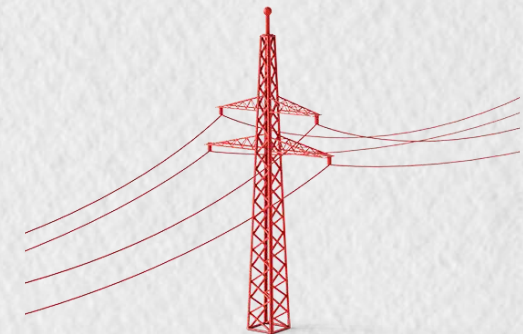

Stöd

UNDER SAMTALET

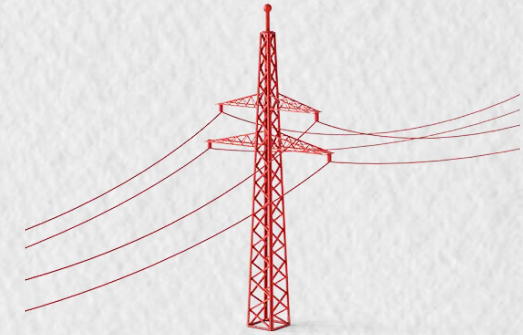
- Nyfikenhet
- Genuin omsorg
- Öppenhet
- Trygghet

Varje dag gör vi världen lite bättre för barn.

EFTER SAMTALET

- Checka in med dig själv
- Känsla av att inte räcka till →
- Stödtelefon för yrkesverksamma, Center mot våldsbejakande extremism
- Avstämning och åtgärder
- Dialog med hemmet

Varje dag gör vi världen lite bättre för barn.

KUNSKAPSPASS OCH SAMTALSTRÄNING

Tre delar:

1. Kunskapspass - om extremism, samtal och bemötande
2. Samtalsträningsverktyg
3. Gruppdiskussion

Nej! Varför?

Jag upplevde dig irriterad på lektionen idag. Jag vill kolla om allt är ok med dig?

Vad var det som hände på lektionen egentligen?

Om ditt beteende idag när du uttalade dig kring raser!

Tänk på!

Försök att ha ett lågaffektivt bemötande mot Alex det vill säga: jobba på att behålla lugnet, var inte konfrontativ och lyssna öppet utan att döma.

FORTSÄTT SAMTALET

3. GRUPPDISKUSSION

- Tillsammans med kollegor
- Två fiktiva fall
 - Hur skola, socialtjänst och vårdnadshavare agerat

The image shows the cover of a report titled 'NAVIGERA HAT'. At the top left, it says 'MED STÖD FRÅN ALLMÄNNA ARVSFONDEN'. The main title is 'GRUPPDISKUSSION OM EXTREMISM, SAMTAL OCH BEMÖTANDE FÖR SKOLPERSONAL'. The central image is a 3D rendering of a red power line tower in a snowy town. At the bottom, it says 'En del av NAVIGERA HAT' and 'En verktygslåda till kommuner för att bemöta, agera och stötta barns rätt att växa upp utan hat'. The logo for 'Rädda Barnen' is in the bottom right corner.

Med stöd från ALLMÄNNA ARVSFONDEN

GRUPPDISKUSSION OM
EXTREMISM, SAMTAL OCH BEMÖTANDE
FÖR SKOLPERSONAL

En del av
NAVIGERA HAT

En verktygslåda till kommuner för att
bemöta, agera och stötta
barns rätt att växa upp utan hat

Rädda Barnen

NAVIGERA HAT

En verktygslåda till kommuner för att **bemöta, agera och stötta** barns rätt att växa upp utan hat

Kunskapspass & samtalsträning

-> Skolpersonal

Mentorskapshandbok

-> Stödpersoner till barn och unga

MENTORSKAPSHANDBOK

Varje dag gör vi världen lite bättre för barn.

MENTORSKAP MED BARNRÄTTSPERSPEKTIV

Säkerställa stöd för barn som uttrycker extrema åsikter med fokus på **barns rättigheter, säkerhet och behov av en trygg och stabil vuxenvärld.**

- **Barnsäkerhet** i fokus
- Stödperson

MENTORSKAPSHANDBOKEN

FÖR VUXNA SOM ARBETAR SOM STÖDPERSON FÖR BARN
ELLER UNGA SOM UTTRYCKER EXTREMA ÅSIKTER

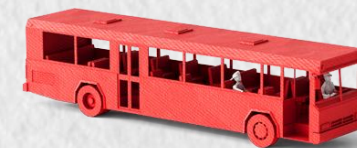
En del av
NAVIGERA HAT

En verktygslåda till kommuner för att
bemöta, agera och stötta
barns rätt att växa upp utan hat

Med stöd från ALLMÄNNA ARVSFONDEN

Rädda Barnen

DEL 1: KUNSKAP OM VÅLDSBEJAKANDE EXTREMISM

- **Vad är våldsbejakande extremism**

- Radikaliseringsprocessen
- **När blir tankar och åsikter ett brott?**
- Olika former av extremism

- **Våldsbejakande extremism i relation till barn och unga**

- **Barnet är alltid ett offer för radikalisering**
- Komma i kontakt med extremism
- Varför hamnar i extremism

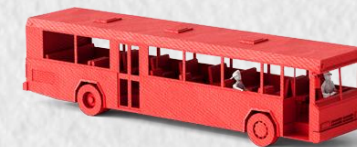
- **Radikaliseringsprocessen för barn och unga**

- Barnets psykologiska utveckling
- Sociala faktorer
- **Ideologin**

**”Det var inte ideologin jag sökte, det var känslan av att höra till.”
(Intervjuperson – ung vuxen, 2024)**

DEL 2: BEHOV HOS BARN OCH UNGA SOM UTTRYCKER EXTREMA ÅSIKTER

- Trygga vuxna som skyddsfaktor

- Att visa nyfikenhet

- Våga ta samtalet

- **Inför** samtalet
- **Under** samtalet
- **Efter** samtalet

- Samverkan och sekretess

- Barnrättsperspektivet
- Samtycke för barnets bästa
- Samtycke –inför, under och efter
- **Samtala aidentifierat**

DEL 3: REKOMMENDATIONER OM KOMPETENSER OCH UTBILDNING

- Traumamedveten omsorg (TMO)
- Motiverande samtal (Motivational Interviewing)
- Neuropsykiatriska Funktionsnedsättningar (NPF)
- Öva på bemötandet: Navigera hats samtalsträningsverktyg

| Paus!
Åter 10.10

NAVIGERA HAT

En verktygslåda till kommuner för att **bemöta, agera och stötta** barns rätt att växa upp utan hat

Kunskapspass & samtalsträning

-> Skolpersonal

Mentorskapshandbok

-> Stödpersoner till barn och unga

Anhörigstöd

-> Stödpersoner till anhöriga

ANHÖRIGSTÖD

ANHÖRIGSTÖD

1. Från oro till samtal – guide till vårdnadshavare
2. Annat stöd för anhöriga
3. Samtalsträning

En del av

NAVIGERA HAT

En verktygslåda till kommuner för att
bemöta, agera och stötta
barns rätt att växa upp utan hat

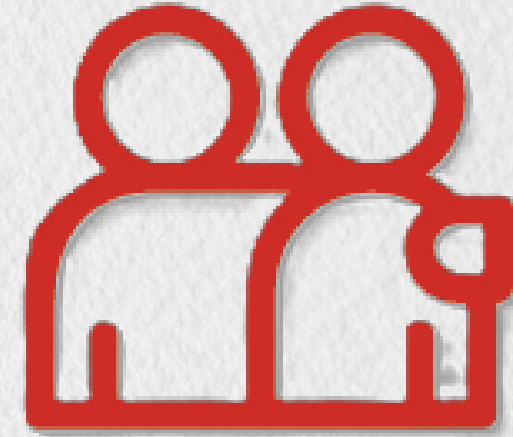
1. FRÅN ORO TILL SAMTAL – VARFÖR DET ÄR VIKTIGT

- Många vuxna känner oro – och det är normalt
- Du behöver inte ha alla svar
- Det viktigaste är att våga börja prata
- Samtalet är en väg till att förstå och stötta

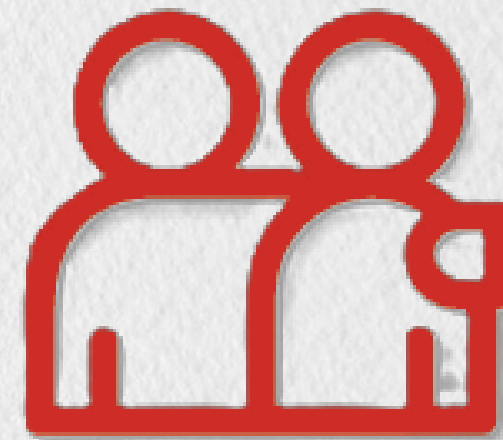
ATT PRATA OM DET SOM ÄR SVÅRT

- Välj ett lugnt tillfälle
- Ställ öppna frågor
- Lyssna mer än du pratar
- Visa nyfikenhet – inte bara oro
- Samtalet behöver inte bli perfekt

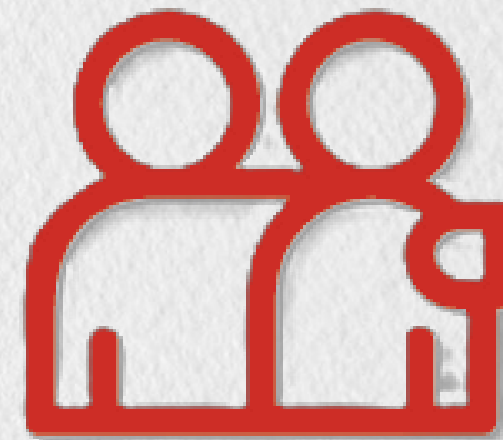
DET SOM GÖR STÖRST SKILLNAD

- Relation först – argument sen
- Små samtal är bättre än inga
- Bekräfta känslor, även när du inte håller med
- Att vara kvar är viktigare än att “vinna”

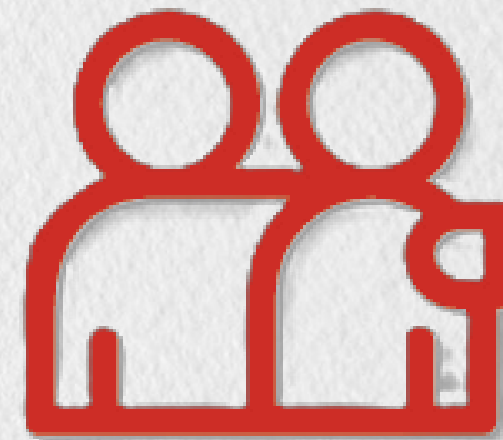
VANLIGA REAKTIONER – OCH VARFÖR DE KAN BLI SVÅRA

- Starka känslor är vanliga (oro, rädsla, ilska)
- Lätt att gå in i att säga emot eller stoppa
- Kan göra att barnet drar sig undan
- Därför behöver vi både tydlighet och nyfikenhet

2. ANNAT STÖD FÖR ANHÖRIGA

- Exit (Fryshuset)
- Agera Värmland
- Extremkoll.se

Anhöriga behöver inte stå ensamma!

3. SAMTALSTRÄNING

- Nu får ni testa ett samtal i praktiken
- Scanna QR-koden och välj "Alex hemma"
- Fundera på: Vad händer i samtalet? Vad fungerar – och vad fungerar mindre bra?

Samtalsträning

I vårt digitala verktyg kan du öva på svåra samtal med vår fiktiva ungdom Alex som uttrycker extrema åsikter. Ett samtal vänder sig till dig som arbetar inom skola och ett samtal vänder sig till dig som är vårdnadshavare. Det finns olika alternativ på hur du kan prata med Alex, både bra och dåliga. Under samtalets gång kommer en coach in och ger dig feedback kring hur du kan tänka. Övningarna syftar till att ge dig tankeställare och guidning kring hur du kan tänka om du skulle genomföra liknande samtal i verkligheten. Varje scenarioövning tar cirka 15 min att genomföra. [Läs mer om tjänsten](#)

SCENARIOÖVNING

Alex i skolan

I det här samtalet har du som skolpersonal uppmärksammat Alex. Han har bra närvaro i skolan men har på senare tid börjat dra sig undan sina kompisar och det pratas om at...

SCENARIOÖVNING

Alex hemma

I det här scenariot får du som förälder/vårdnadshavare prata med ditt barn Alex som är 13 år. Han har bra närvaro i skolan men har på senare tid...

NAVIGERA HAT

En verktygslåda till kommuner för att **bemöta, agera och stötta** barns rätt att växa upp utan hat

Kunskapspass & samtalsträning

-> Skolpersonal

Mentorskapshandbok

-> Stödpersoner till barn och unga

Anhörigstöd

-> Stödpersoner till anhöriga

Radikaliserade hemmiljöer

-> Skolpersonal och socialtjänst

RADIKALISERADE HEMMILJÖER

Varje dag gör vi världen lite bättre för barn.

BARNENS UTSATTHET

- Social isolering
- Normalisering och utsatthet för våld
- Utsatthet för ideologi
- Komplexa lojalitetskonflikter
- Rädsla hos vuxna

Uttrycker barnet extrema idéer eller åsikter?

”Vi hade inget val. Det var att följa med eller stå utanför.”

(Intervjuperson – ung vuxen)

”En konstant kamp mellan att försöka förstå världen och samtidigt vara lojal mot familjens värderingar.”

(Intervjuperson – ung vuxen)

REKOMMENDATIONER

Skola

1. Konstatera barnets utsatthet
2. Agera tidigt
3. Bygg relation med barnet

Socialtjänsten

1. Konstatera barnets utsatthet
2. Bygg relation med barnet

Arbeta tillsammans för barnets bästa

1. Samarbeta med hemmet
2. Involvera flera

”Ibland har vi svårt att säga vad vi egentligen känner eller tänker. Det betyder så mycket när ni verkligen lyssnar, inte bara på orden, utan också på det vi försöker förmedla. Visa oss att ni bryr er och att våra åsikter betyder något, även när det handlar om svåra saker.”

(Intervjuperson – ung vuxen)

VÄGEN FRAMÅT - BEMÖTA, AGERA, STÖTA

”När någon äntligen såg mig för den jag var, inte för min familj, kändes det som att jag kunde börja leva igen.”

Ung vuxen om att växa upp i en radikaliserad hemmiljö

| Paus!
Åter kl. 11.10

NAVIGERA HAT

En verktygslåda till kommuner för att **bemöta, agera och stötta** barns rätt att växa upp utan hat

Kunskapspass & samtalsträning

-> Skolpersonal

Mentorskapshandbok

-> Stödpersoner till barn och unga

Anhörigstöd

-> Stödpersoner till anhöriga

Radikaliserade hemmiljöer

-> Skolpersonal och socialtjänst

Demokratilabb

-> Kommunanställda

Varje dag gör vi världen lite bättre för barn.

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

DEMOKRATILABB

Varje dag gör vi världen lite bättre för barn.

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

Rädda Barnen

DEMOKRATILABB

Delaktighet skapar trygghet och det är förebyggande om nåt!

- Steg för steg guide
- 2 träffar – viktigt med uppföljning!
- Barn/ungdomar och viktiga vuxna
- Kreativt och medskapande
- Diskutera utmaningar och ge förslag på lösningar
- Stärker barns delaktighet

FÖRBEREDELSE

**BJUDA
IN!**

**15 - 25
UNGDOMAR**
(14-19 ÅR, MED OLIKA
MOTIVATION OCH DRIV!)

VUXNA
(MED MANDAT OCH
KUNSKAP)

**POLITIKER, REKTORER,
SAMHÄLLSUTVECKLARE,
FRITIDSPEDAGOGER,
FÄLT SOCIONOMER...**

FÖRBEREDELSE

Bjuda in

Kartlägg vilka aktörer som är kopplade till utmaningen och bjud in en grupp av unga och vuxna att delta. En bra balans för labbet är 30-35 deltagare varav en tredjedel vuxna och två tredjedelar unga.

Vuxna

Sträva efter att bjuda in vuxna med mandat eller kunskap kopplat till utmaningen. Det kan till exempel vara politiker, samhällsutvecklare, fritidspedagoger, fältarbetare, lärare, ungdomssamordnare, rektorer och studiecoacher. Det kan även vara andra viktiga aktörer i kommunen såsom representanter från idrottsföreningar eller civilsamhällesorganisationer. På så sätt skapas förutsättningar för att de förslag som tas fram på labbet kan omhändertas på ett bra sätt. Bjud gärna in några extra vuxna då det kan ske avhopp.

Det är viktigt att de vuxna redan i förväg får information om och förstår sin roll under labbet så att de kan bemöta de unga deltagarna på ett bra sätt. De vuxnas uppgift är dels att lyssna till de ungas idéer men också att själva bidra med sina perspektiv och tankar. De mest lyckade förslagen brukar vara de som arbetas fram gemensamt. Samtidigt behöver de vuxna underlätta arbetet genom att bidra med trygghet och driv så grupper kommer framåt och alla inkluderas.

På labbet förväntas de vuxna:

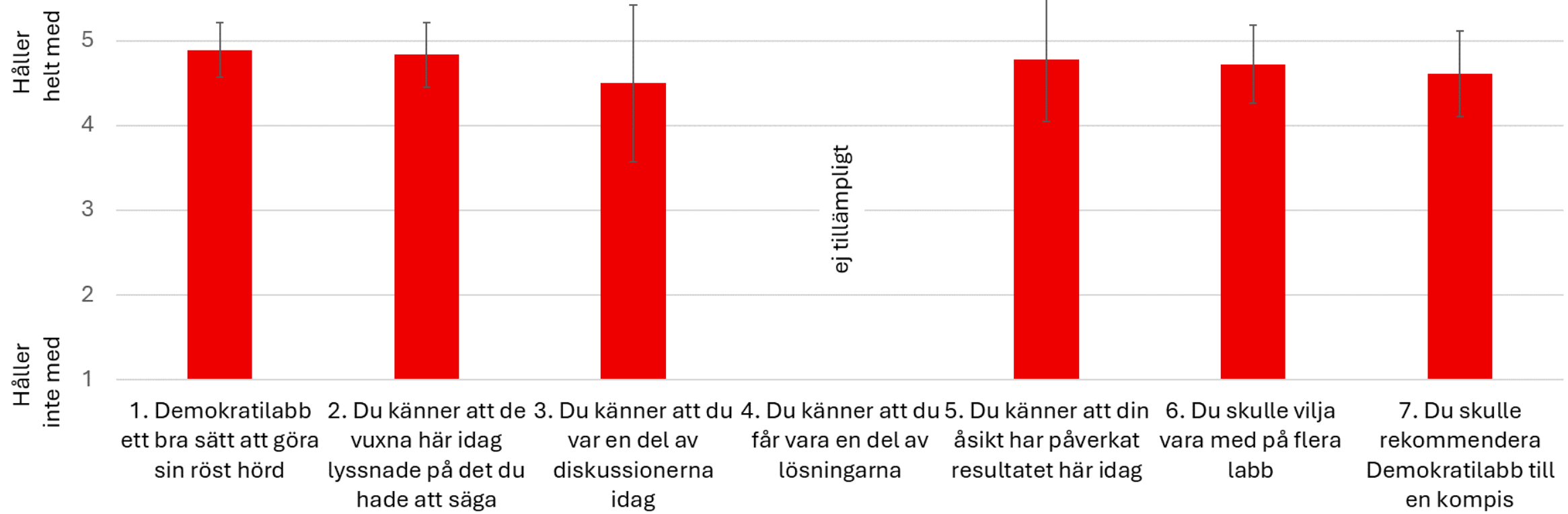
- Lyssna, vara nyfikna och ge plats för de ungas perspektiv
- Ge input och dela med sig av sina egna idéer, perspektiv och kunskap
- Ta samtalen på allvar, ställa frågor och problematisera tillsammans med ungdomarna
- Fokusera på förverkligandet av de förslag som växer fram och hur det skulle kunna möjliggöras

UTVÄRDERING DEMOKRATILABB FORSHAGA

GENOMSnitt SVAR FRÅN 22 UNGDOMAR (14-16 ÅR)

Vad tyckte du var särskilt bra idag?
" Att det känns som att det du sagt faktiskt kan hända."
" Att min röst är mer hörd"
" Roliga uppgifter, kul diskussioner. Roliga vuxna, gött å äta. "
" Att lära känna andra"

NAVIGERA HAT

En verktygslåda till kommuner för att **bemöta, agera och stötta** barns rätt att växa upp utan hat

Kunskapspass & samtalsträning

-> **Skolpersonal**

Mentorskapshandbok

-> **Stödpersoner till barn och unga**

Anhörigstöd

-> **Stödpersoner till anhöriga**

Radikaliserade hemmiljöer

-> **Skolpersonal och socialtjänst**

Demokratilabb

-> **Kommunanställda**

BARNES RÄTT ATT **VÄXA UPP** UTAN HAT

Vägen framåt

Digitala trygghetsvärdar
– stöd till barn i digitala
spelmiljöer

Motkraft – ett arbetssätt
för att stärka barns
motståndskraft mot
våldsbejakande miljöer
online

Rapport: När Gemenskap Blir en Risk
– Hur barns behov kan utnyttjas i
digitala miljöer

Frågor? Elin.Palmstierna@rb.se

Varje dag gör vi världen lite bättre för barn.

HUR SKA DU ANVÄNDA ELLER SPRIDA VIDARE NAVIGERA HATS VERKTYGSLÅDA?

menti.com
7745 0183

STORT TACK!

Varje dag gör vi världen lite bättre för barn.

